

DU KAN GI BARN VIKTIG KUNNSKAP

REDD BARNAS UNDERVISNINGSSOPPLEGG OM GRENSESETTING, OVERGREP OG NETTVETT

Alle barn har rett til beskyttelse mot vold og overgrep. Barn og unge trenger kunnskap om kropp og seksualitet, om hva overgrep er og om egne rettigheter. Når barn får lære om dette og får vite at det finnes trygge voksne som de kan snakke med, bidrar dette til både å forebygge og avdekke seksuelle overgrep.

Å gi barn informasjon om kropp, grenser og overgrep fører til:

- at de føler seg tryggere på å snakke om kropp og grenser
- at de forstår at det er viktig å snakke med en voksen hvis de opplever at noen trækker over deres grenser eller de føler seg utrygge
- at de får økt forståelse og respekt for egne og andres grenser
- at terskelen blir lavere for å fortelle dersom de selv eller noen de kjenner opplever overgrep

Redd Barna har flere ressurser som du kan bruke i arbeidet med å jobbe systematisk med læreplanens mål om respekt for seksuell integritet og grenser:

KROPPEN MIN EIER JEG Undervisningsopplegg for 2.-3. trinn

«Kroppen min eier jeg» er fire tegnefilmer om kropp, grenser og overgrep laget av Bivrost Film i samarbeid med Redd Barna og NRK Super. Redd Barna har laget et veiledningshefte til filmene, med forslag til diskusjonsspørsmål og forklaringer, samt råd om hvordan møte og følge opp barn som forteller om overgrep. Veiledningsheftet er rettet mot lærere på 2.-3. trinn, men kan også være nyttige verktøy for lærere i 1. klasse og eldre trinn, samt foreldre og barnehageansatte. Dette heftet kan lastes ned gratis. Et ferdig trykket hefte vil trykkes opp i slutten av 2018 og vil kunne bestilles fra 2019.

#JEGERHER Undervisningsopplegg for 5.-7. trinn

Undervisningsopplegget varer i to skoletimer og består av:

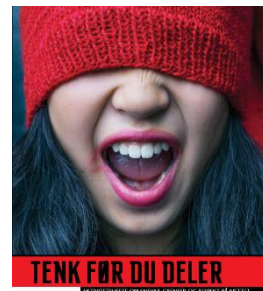
- To filmer der elevene hører ekte historier fra ungdom som har blitt utsatt for overgrep, fortalt av de to skuespillerne Eilif og Emily, kjent fra Doktor Proktor-filmene.
- Samtaleveileder med informasjon om forberedelser og etterarbeid, forslag til diskusjonsspørsmål og forklaringer, samt råd om hvordan møte og følge opp barn som forteller om overgrep.

Dette heftet kan lastes ned eller bestilles som et ferdig trykket hefte. Høsten 2018 kommer også en av filmene på tegnspråk og kan brukes sammen med undervisningsopplegget.

TENK FØR DU DELER Undervisningsopplegg for 5.-7. trinn

Et metodehefte om ansvar, grenser og respekt på nettet. Gjennom informasjon, øvelser og eksempler legges det til rette for å bevisstgjøre og skape dialog rundt problemstillinger barn møter i den digitale hverdagen. Heftet skal bidra til at elevene reflekterer rundt hvordan man omgås på nett; at man tar ansvar for seg selv og andre på nettet, at man skal vise respekt for hverandre og ikke minst bli bevisste egne og andres grenser. Temaer som dekkes er bl.a. anonymitet, deling av bilder, ekskludering, uønsket eksponering og selvpresentasjon på nettet, og forebygging av mobbing og seksuell trakassering. Dette heftet kan lastes ned digitalt.

SNAKK MED OSS!

Håndbok for å snakke med barn og unge om kroppspress, nakenbilder og porno på nett

Heftet beskriver ulike risikoer barn og unge møter på nett. Barns budskap er tydelig: Snakk med oss! De ønsker voksne som tør å snakke med dem om kroppspress, grenser og seksualitet. Barn trenger støtte, veiledning og grenser på nett, slik at de finner god informasjon, behandler hverandre med respekt, og vet hvordan de skal takle skremmende og ubehagelige opplevelser. Håndboka er rettet mot foreldre, men kan også brukes av lærere på mellomtrinnet og i ungdomsskolen, og hos helsetjenesten. Dette heftet kan lastes ned digitalt.

5 FORELDRETIPS

FOR Å SNAKKE MED BARN OM KROPP, GRENSE OG OVERGREP

Flyer med råd til foreldre

Dette er en flyer med enkle råd til foreldre om hvordan man kan snakke med barn om kropp, grenser og overgrep. Hvordan kan man bruke anledninger i hverdagen til å snakke med barn om dette, hvordan gi barn trygghet og samtidig kunnskap om hva overgrep er og hvordan man kan få hjelp. Når barn får kunnskap om kropp, grenser og overgrep, vil det gjøre dem i bedre stand til å beskytte seg selv, si i fra, og respektere andres grenser. Når dette er temaer barn er vant til å snakke med voksne om, blir det lettere for dem å si ifra dersom de selv skulle oppleve at noen går over deres grenser. Foreldretipsene kan du bestille og få tilsendt ferdig trykket.

10 ØNSKER TIL VOKSNE FRA BARN OG UNGE FOR Å BEKJEMPE OVERGREP

Materiell til å henge opp på skolen

10 ønsker er et materiell som består av en stor plakat, ti enkeltplakater og flyers med barn og unges ønsker. De kan henges opp på skolen, i klasserommet eller på helsesøsters kontor. Barn og unge som selv har vært utsatt for seksuelle overgrep har sammen kommet frem til 10 konkrete ønsker for hvordan voksne kan si JEG ER HER og vise at de bryr seg på ekte. Ta barn på alvor, lytt til barn og respekter dem. Tro på det barn sier. Vær tøff nok til å gjøre noe når et barn har det vanskelig. Snakk med dem om retten til å sette grenser. Spør barn om hvordan de egentlig har det. Dette er ønsker alle voksne kan oppfylle for barna de møter. Materialet kan bestilles i trykket versjon og lastes ned digitalt.

→ bestille materiell:

På www.reddbarna.no/skole finner du undervisningsoppleggene og materialet som du kan ta i bruk i din undervisning. Materialet kan bestilles gratis eller lastes ned digitalt.

I tillegg:

På www.reddbarna.no/jegerher finner du fakta, informasjon, kurs, filmer og verktøy om beskyttelse av barn mot overgrep. Det er også egne sider for arenaer der barn er, kommune, skole, barnehage, fritid og på nett.

På www.reddbarna.no/nettvett finner du informasjon, materiell og fakta om trygg nettbruk og nettvett. Du finner også ressurser til bruk på foreldremøter.